

El Salvador: kamp mot privatiseringen av vatten

Problemen med tillgång till vatten i El Salvador kan förvärras av en privatisering av det statliga kontrollorganet ANA, om en proposition presenterad av en högerkolitionen går igenom. Det salvadoranska folket tar till gatorna som 2002, när de genom enorma demonstrationer lyckades förhindra en privatisering av hälsovården. Under de senaste veckorna har tusentals salvadoraner protesterat vid flera tillfällen mot en privatisering av vattenkontrollen.

Huvudfrågan är förslaget att företrädare för privata företag får plats i Nationella Vattenverket (ANA) med ett antal röster som enligt de folkliga organisationerna skulle ge dem kontroll över ANA.

Gran Alianza por al Unidad Nacional (GANU), Alianza Republicana Nacionalista (Arena), Partido Demócrata Cristiano (PDC) och Partido de Concertación Nacional (PCN) har tillräckligt många röster för att godkänna lagstiftningen och övervinna ett eventuellt presidentveto.

Men folket ger inte upp. I ett dokument riktat till ordföranden för den lagstiftande församlingen och till ordförande för kommissionen för miljö och klimatförändringar i El Salvador krävs att vattenförsörjningen inte privatiseras och att tillgången till vatten garanteras som en mänsklig rättighet. Begäran tar upp fyra punkter:

- * Att alla människors rätt till vatten under lämpliga betingelser erkänns
- * Att garantera vattenkretsloppets hållbarhet betyder att skydda alla uppsamlingsområden för regnvatten
- * Att kvaliteten på vattnet garanteras, så att vattnet i hemmen kan konsumeras som dricksvatten
- * Att optimera användningen av vatten i alla led, med krav på miniminivåer av effektivitet för all teknik som förbrukar vatten

I april 2015 upplevde El Salvador en brist på vatten, främst i den centrala delen av landet, på grund av en långvarig torka. Denna situation kan upprepas och ge allvarliga konsekvenser för de mest utsatta, särskilt om vattnet privatiseras. El Salvadors biskopskonferens har lanserat slagordet "Låt inte de fattiga dö av törst."

Vad orsakar vattenbristen i El Salvador?

En undersökning från 2016 av ombudsmannen för mänskliga rättigheter (PDDH), drar slutsatsen att det om 80 år inte kommer att gå att leva i El Salvador på grund av vattenkrisen, som förvärras av klimatförändringarna. Enligt FN har El Salvador den näst högsta graden av miljöförstöring i Amerika, efter Haiti, med endast 3 procent av intakt naturskog, markförstöring p.g.a. olämpliga jordbruksmetoder, och mer än 90 procent av ytvattnet förorenat.

Vilka konsekvenser får privatiseringen av vatten i ett land?

Vid privatiseringen av vatten skapas ett naturligt monopol, eftersom konkurrens endast kan ske vid början av den offentliga

koncessionen, men senare försvinner den och konsumenten blir hänvisad till de ekonomiska kriterier företaget anger.

Detta medför en ojämlig tillgång till tjänsten, en ständig ökning av avgifterna och en försämring av distributionsnätet på grund av bristande investering, vilket leder till förlust i vattenkvalitet. Dessutom har denna typ av koncession blivit en vanlig orsak till politisk korruption.

Vad händer i resten av Latinamerika?

I de flesta länder gör multinationella företag påtryckningar för att ta över reserver och koncessioner

I Mexiko stiftade den utgående Peña Nieto-regeringen en lag som syftar till att privatisera vatten, bevilja koncessioner på obegränsad tid och öka hushållens avgifter. I Honduras, Peru, Argentina och Brasilien finns liknande initiativ. I Venezuela är däremot vatten i en offentlig resurs fastställd i grundlagen. Även i Uruguay togs 2004 ett unikt steg då man godkände en grundlagsreform som definierar vatten som offentlig egendom.

Hur ser det ut i resten av världen?

I Europa, efter en process med gradvis privatisering av tjänsten, är den nuvarande trenden att återgå till offentlig förvaltning. Den nuvarande trenden är att kommunen ansvarar för vattenförsörjningen. Endast 10 procent av de 400 största städerna i världen har privatiserat vattensystemet och tendensen är att gå tillbaka till det offentliga. Under de senaste tio åren har mer än hundra storstäder kommunaliserat vatten, t.ex. Paris, Berlin, Budapest, Atlanta, Indianapolis, Buenos Aires, La Paz, Johannesburg, Dar-es-Salaam.

Vatten, "blått guld" för FN

2010 godkände FNs generalförsamling att tillgång till vatten och sanitet är en mänsklig rättighet. FNs konferens om vatten och miljö, som hölls 1992 i Irlands huvudstad Dublin, förklarade vatten som "det blå guldet" och skall ses som en ekonomiskt resurs.

telesur 180702

<https://www.telesurtv.net/telesuragenda/privatizacion-agua-salvador-20180702-0018.html>